

3. Гавриш О.А. Принципи управління рівнем конкурентоспроможності підприємств. Ефективна економіка. 2013. № 10. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1774>

4. Галелюк М.М. Система управління конкурентоспроможністю машинобудування підприємства. *Вісник економічної науки України*. 2008. № 2. С. 15–21.

5. Добровольська Е.В., Заходим М.В. Формування виробництва конкурентоспроможної цукробурякової продукції на внутрішньому та світовому ринках. *Регіональна бізнес-економіка та управління*. Випуск №3 (35), 2012, С. 33-39

6. Солов'янчик А. В. Стратегічне управління конкурентоспроможністю підприємства ринку послуг. *Управління розвитком*. 2005. № 4(182), С. 48–54.

Елла ДОБРОВОЛЬСЬКА,
кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Віка СВИСТУН,
здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр»
спеціальності «Менеджмент»,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

ОСОБИСТІ ЯКОСТІ ПІДПРИЄМЦЯ ТА КУЛЬТУРА БІЗНЕСУ

Для того щоб займатися підприємництвом, потрібно мати певні якості, без яких шанси на успіх підприємства досить обмежені. Якщо проаналізувати відомі випадки успішної діяльності колгоспу, радгоспу, заводу, бригади чи фірми, то можна дійти висновку, що здебільшого вони були пов'язані з особистістю окремих людей, підприємницькі якості яких дали змогу досягти успіхів за умов абсурдної адміністративно-командної системи управління.

На думку К. Рендолла, підприємець, як і провідний бізнесмен фірми, повинен мати сильний характер, бути чесним, сміливим у прийнятті рішень, відповідальним, тобто риси, які не можна замінити нічим. Він зазначав, що

мати характер, отже, відчувати і розуміти моральні проблеми, сміливо правильно діяти за будь-яких обставин, що складаються в житті. Людина, наділена сильним характером, але нечесна, може врешті-решт накликати на компанію катастрофу. Підприємець, що не має таких рис, як чесність, порядність і обов'язковість, нічого не вартий.

Сьогодні підприємець — це не просто власник будь-якої справи, він має знати досить багато. Як і в інших спеціальностях, людина, яка отримала необхідний обсяг знань у галузі бізнесу, не стане вмілим підприємцем без досвіду. Основами, без яких ні американський, ні наш підприємець не може розраховувати на успіх, є господарське і комерційне право, організаційні форми бізнесу, фінансова і кредитна справа, менеджмент, маркетинг й елементи інформаційної культури. Освіта допомагає розібратися в тому, як функціонують окремо різні підрозділи в межах одного підприємства, як один вид бізнесу пов'язаний з іншими. Вивчення бізнесу розвиває допитливість, творчий підхід, які дуже знадобляться для роботи, наприклад у галузі маркетингу. Добрі менеджери повинні мати навички стратегічного мислення, систематичного аналізу. Взагалі, це досить творчі фахівці. Бізнесмени відрізняються один від одного національними особливостями, рисами характеру тощо. Проте основне в них спільне — це те, що їм усім притаманні ініціатива і натхнення.

Бізнес нагадує азартну гру, тому будь-який підприємець під час прийняття різних управлінських рішень (вибір сфери бізнесу, конкретного проекту, розподілення матеріальних, сировинних, фінансових та інших ресурсів, визначення місця розташування підприємства, цільового ринку, купівлі цінних паперів тощо) ризикує.

Ризик — це невизначеність в отриманні доходу взагалі або такого розміру доходу від інвестицій, на який розраховує підприємець. Ось чому під час обчислення очікуваного доходу підприємницької структури й оцінювання її активів враховують (страхують) ризик. Для того щоб увійти з будь-якою ідеєю

в середовище підприємництва, потрібні також знання в галузі фінансів і обліку, розуміння законів і звичаїв бізнесу [1. с. 28-29].

В сучасних умовах господарювання створення організаційної культури є невід'ємною частиною ефективного управління підприємством та досягнення ним успіху. Культура управління організацією — це сукупність теоретичних та практичних положень, принципів і норм, що мають загальний характер і стосуються різною мірою всіх аспектів людської діяльності, це важлива сфера впливу на свідомість, вчинки підлеглих, їх помисли і бажання.

Культура підприємництва має привертати увагу передусім до етичного та поведінкового початку у діяльності підприємця як засобу легітимізації підприємницької влади. Вона є важливим чинником гуманізації сучасного бізнесу. Однак це залежить від того, яке місце у підприємницькій діяльності займатимуть традиційні й набуті цінності й навички.

Для формування культури виробничого середовища, що відповідає досягненню цілей якості, оцінюється її поточний стан та визначається перелік першочергових коригуючих заходів, спрямованих на поліпшення. За допомогою анкетування виявляється ступінь задоволеності персоналу статусом виробничого середовища, а також його бачення поліпшень умов виробничої діяльності, інтер'єру організації.

Культура мотивації передбачає створення системи мотивації, її функціонування і постійне вдосконалення. У систему мотивації включається критерій мотивації як класифікатор персональних трудових досягнень, форма їх документального підтвердження, способи моніторингу результатів діяльності персоналу, а також способи мотивації - матеріальні та моральні заохочення, службовий ріст, форми колективної мотивації (наприклад, колективний відпочинок), програма формування корпоративної ідеології. До системи мотивації доцільно віднести також систему заходів відповідальності за дії, небажані для організації.

Для формування системи відповідальності встановлюють морально-етичні та трудові норми поведінки персоналу в організації, перелік небажаних дій і міру відповідальності за них.

У кожній галузі чи сфері підприємницької діяльності існують свої правила поведінки, але майже у всіх конкретних випадках вони базуються на:

- чесності й законослухняності підприємця;
- забезпеченні високої якості й технічного рівня своєї продукції;
- забезпеченні безпеки праці;
- чесних і порядних відносинах з постачальниками, клієнтам партнерами по бізнесовій діяльності.

Культура управління передбачає створення системи мотивації, її функціонування і постійне вдосконалення. У систему мотивації включається критерій мотивації як класифікатор персональних трудових досягнень, форма їх документального підтвердження, способи моніторингу результатів діяльності персоналу, а також способи мотивації - матеріальні та моральні заохочення, службовий ріст, форми колективної мотивації (наприклад, колективний відпочинок), програма формування корпоративної ідеології. До системи мотивації доцільно віднести також систему заходів відповідальності за дії, небажані для організації.

Культура організації складається з цінностей, норм, правил, звичаїв, традицій, розуміючи та приймаючи які, співробітник може стати успішним представником організації[2].

Список використаних джерел

1.Льчук М.М., Іщенко Т.Д. Підприємницька діяльність та агробізнес: підручник. Київ: Вища освіта, 2016. 543с.

2.Збарський В. К., Стешук О. І. Основи підприємництва та бізнесу: підручник. Вінниця: Нова книга, 2004. 464с.